

Posudek oponentky práce

Název práce: **Postoj studentů k využití fyzických fondů knihoven**

Typ práce: diplomová

Hodnocení práce: **velmi dobře**

Vedoucí práce: PhDr. Barbora Drobíková, Ph.D.

Řešitelka práce: Bc. Lucie Dorážková

1. Hodnotící kritéria práce a bodové ohodnocení

Obsahové posouzení práce (max. 70 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
<i>Kvalita shrnutí současného stavu poznání, používání odborné terminologie, zohlednění různých pohledů na téma práce</i>	Terminologie je představena dostatečně, dále jsou součástí teoretické části kapitoly věnující se oběhu fyzického fondu a postojům studentů k užívání fyzických a elektronických knih. K prvně zmíněnému tématu jsou popsány výzkumy výpůjček, ale také složení fondu, akvizice a výhod/nevýhod e-knih, aniž by byla nějak komentována souvislost s tématem. V klíčových kapitolách věnujících se zahraničnímu výzkumu také chybí shrnutí stavu, zahraniční výzkumy postojů studentů k fyzickým/elektronickým knihám jsou omezeny na dva prameny, ač k tématu existuje studií mnohem více. Naproti tomu stav v ČR je popsán podrobně s využitím aktuálních statistik z několika univerzit.	5
<i>Definice cílů, výzkumná otázka a její zasazení do současného stavu poznání</i>	Cíl práce a výzkumné otázky vycházejí z aktuálních potřeb oboru, jsou zasazeny do kontextu, ačkoliv v textu zmíněná návaznost na výzkum Ireny Prázové z roku 2023 by si zasloužila lepší vysvětlení.	9
<i>Metodologické zpracování výzkumné otázky, vysvětlení volby využitých metod s ohledem na výzkumnou otázku</i>	Pro výzkum byla zvolena metoda polostrukturovaných rozhovorů, volba metody je odůvodněná včetně uvedení jejich výhod a nevýhod. Sběr dat i jejich analýza jsou podrobně popsány a zdokumentovány, část dat je přístupná v repozitáři Zenodo. Výzkum byl proveden v souladu s etickými pravidly, informované souhlasy doloženy.	20
<i>Analýza, interpretace výsledků a formulace samostatných závěrů vč. zohlednění současného stavu poznání</i>	Oceňuji krátké medailonky respondentů, z nichž si lze udělat představu o různých typech uživatelů z řad studujících. Naopak postrádám popis vazby výzkumná otázka – kódování – prezentace výsledků, není zcela jasné, na základě čeho jsou jednotlivá témata prezentována právě v tomto pořadí, snad podle osnovy rozhovoru? V rámci jednotlivých témat je nicméně provedena analýza a interpretace, vhodně doplněná citáty z rozhovorů, byť na některých místech sklouzává autorka k pouhé parafrázi odpovědí respondentů. Část nazvaná diskuze je v podstatě pouze shrnutím	10

	předchozích kapitol, srovnání se zahraničními výzkumy je u několika dílčích témat provedeno již v průběhu popisu výsledků, ale širší srovnání v rámci diskuze chybí. Autorka si je vědoma limitů výzkumu vycházejících jak z použité metody, tak z výzkumného vzorku.	
<i>Invence, inovativní a původní přístup</i>	Práce se věnuje aktuálnímu a potřebnému tématu a přináší zajímavá zjištění, která jsou však s ohledem na použitou výzkumnou metodu spíše inspirací pro další rozsáhlejší výzkum.	7
Počet bodů (obsah)		51

Formální posouzení práce (max. 30 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
<i>Formální struktura práce a návaznost kapitol</i>	Struktura práce je logická, odpovídá standardům akademické práce a jednotlivé části na sebe navazují, zejména v teoretické části jsou ale názvy kapitoly často voleny nevhodně a dílčí témata jsou roztříštěna do několika kapitol.	8
<i>Aktuálnost zdrojů, korektní citování, cizojazyčné zdroje</i>	Práce čerpá z aktuálních zdrojů, které jsou korektně citovány, u některých témat by bylo vhodné doplnit další zdroje.	9
<i>Slohové zpracování a gramatická správnost</i>	Stylisticky je práce průměrná, odborný styl je až na drobné výjimky dodržen, po pravopisné a gramatické stránce je v pořádku.	7
Počet bodů (forma)		24
CELKEM BODŮ		75

2. Komentář k hodnocení práce

Práce Lucie Dorážkové řeší aktuální a pro akademické knihovny velmi důležité téma, kterým jsou důvody poklesu počtu výpůjček fyzických dokumentů. Cílem práce bylo zjistit, jaký postoj mají studenti k využití fyzického fondu knihoven a definovat případné bariéry, které jim brání v půjčování si fyzických jednotek. V tomto směru byl cíl práce naplněn a výzkumná část je jednoznačně předností této práce, neboť přináší zajímavý vhled do uvažování studujících a mnoho podnětů pro akademické knihovny. Slabší je zasazení vlastního výzkumu do širšího teoretického rámce, ačkoliv je nutné uznat, že úvodní vymezení terminologie nebylo úplně snadné. Přehlednosti teoretické části by pomohly lépe zvolené názvy kapitol a propojující či shrnující pasáže. Např. u kapitoly „Limity – co vše co něj může patřit?“ název patrně odkazuje k fyzickému fondu, ale v textu se také mluví o tom, co vše se zahrnuje do počtu výpůjček. Srovnání vlastních výsledků a výsledků předchozích studií je omezené na několik témat již v rámci popisu výsledků, což je samo o sobě u kvalitativního výzkumu možné, srovnání by však mělo být mnohem šířeji pojaté.

I přes dílčí výhrady však považuji práci za poměrně zdařilou a podnětnou.

3. Otázky či tematické okruhy k obhajobě

U Univerzity Karlovy není, na rozdíl od Masarykovy univerzity a celkově knihoven AK VŠ, uvedena statistika výpůjček. Je pokles v knihovnách UK podobně výrazný?

Které ze zjištěných bariér považujete za nejzávažnější?

4. Závěrečné zhodnocení

Práci doporučuji k obhajobě se známkou velmi dobře.

V Praze dne 14.8.2024

.....

Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D.

Tabulka k hodnocení práce

Bodový zisk za práci	Hodnocení
83 až 100 bodů	Výborně (1)
66 až 82 bodů	Velmi dobře (2)
50 až 65 bodů	Dobře (3)
49 bodů a méně	Neprospěl/a, nedoporučeno k obhajobě